

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 384

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 20 mai 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
D E C R E T E	
519. — Decret pentru numirea unui membru al Guvernului....	2
D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E	
Decizia nr. 117 din 3 martie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31 ¹ alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001	2–4
Decizia nr. 120 din 3 martie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative	5–9
Decizia nr. 224 din 19 aprilie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza întâi raportate la art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România	9–16
★	
Rectificări	16

DECRETE**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****DECRET****pentru numirea unui membru al Guvernului**

În temeiul prevederilor art. 85 alin. (2), ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și ale art. 10 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere propunerea prim-ministrului,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se numește în funcția de membru al Guvernului domnul Vlad Vasile Voiculescu, ministru al sănătății.

Art. 2. — La data prezentului decret încetează efectele Decretului nr. 491/2016 pentru desemnarea unui membru al Guvernului ca ministru interimar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 9 mai 2016.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 20 mai 2016.
Nr. 519.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 117**

din 3 martie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31¹ alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 31¹ alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, excepție ridicată de Consiliul Local Răzvad în Dosarul nr. 6.657/120/2013* al Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr. 1.011D/2015 al Curții Constituționale.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care invocă jurisprudența în materie a Curții Constituționale și pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 14 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 6.657/120/2013*, **Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 31¹ alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001**. Excepția a fost ridicată de Consiliul Local Răzvad într-o cauză având ca obiect anularea unei hotărâri de validare a mandatelor de consilier.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile art. 311 alin. (2) teza finală din Legea nr. 215/2001 sunt neconstituționale, deoarece, prin eliminarea controlului judecătoresc asupra hotărârilor pronunțate de prima instanță în materia cauzelor având ca obiect anularea hotărârilor de validare/invalidare a mandatelor de consilier local, se aduce atingere principiului accesului liber la justiție, dreptului la un proces echitabil, dreptului la apărare, unității, imparțialității și egalității justiției, golindu-se astfel de conținut principiul exercitării căilor de atac.

6. Invocă Decizia Curții Constituționale nr. 190 din 12 februarie 2009, prin care s-a statuat că primele patru hotărâri adoptate în cadrul ședinței de constituire a consiliilor locale, și anume hotărârea nr. 1 — pentru alegerea membrilor comisiei de validare a alegerilor consilierilor locali, hotărârea nr. 2 — de consemnare a rezultatului validării mandatelor de consilieri locali, hotărârea nr. 3 — de declarare a consiliului local ca legal constituit și hotărârea nr. 4 — de consemnare a rezultatului alegerii președintelui de ședință a consiliului local, reprezintă hotărâri cu caracter constator, care nu produc efecte juridice și nu pot forma obiectul unor acțiuni în justiție. În aceste condiții apreciază că singura hotărâre ce poate fi atacată este cea privind validarea sau invalidarea mandatelor, deoarece numai în acest caz se pune problema încălcării unui drept electoral sau a unui interes legitim. Așadar, această hotărâre trebuie să beneficieze de un veritabil control judecătoresc (fond și recurs), la fel ca toate celelalte acte administrative supuse controlului de legalitate, în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.154 din 7 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare. Câtă vreme se admite ideea că în cazul acestor hotărâri privind validarea/invalidarea mandatelor de consilier local se pune problema încălcării unui interes legitim, nu există nicio rațiune pentru care controlul judecătoresc să fie discriminatoriu, în raport cu toate celelalte cauze de contencios administrativ în care, de asemenea, se ridică problema încălcării unui interes legitim, și atenuat, prin eliminarea căii de atac a recursului.

7. Lipsa oricărei căi de atac împotriva hotărârii de primă instanță determină o mai mare lejeritate în aprecierea cauzei din partea judecătorului care cunoaște faptul că soluția sa nu va putea fi în niciun caz reformată, precum și imposibilitatea înlăturării unor greșeli de judecată care produc consecințe foarte grave (în speța în care s-a invocat excepția s-a pus problema dizolvării unui întreg consiliu local). Autorul excepției susține, totodată, că restrângerea exercițiului unor drepturi se poate face numai în condițiile prevăzute de art. 53 din Constituție, cerințe neîndeplinite de dispoziția de lege criticată.

8. În susținerea criticii de neconstituționalitate invocă Decizia nr. 500 din 15 mai 2012 prin care Curtea Constituțională a hotărât că prevederile art. 118 alin. (3¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, care au eliminat calea de atac a recursului în materia contravențiilor rutiere, sunt neconstituționale.

9. Curtea de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal opinează în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate, invocând jurisprudența în materie a Curții Constituționale, și anume, deciziile nr. 284 din 23 mai 2013, nr. 1.129 din 23 septembrie 2010, nr. 792 din 3 iunie 2010, nr. 562 din 14 aprilie 2009 și nr. 101 din 20 ianuarie 2009, prin care instanța de contencios constituțional a respins ca neîntemeiate excepțiile de neconstituționalitate a art. 311 alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 311 alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007. Art. 311 a fost introdus în cuprinsul Legii nr. 215/2001 prin art. III pct. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2008 privind unele măsuri pentru organizarea și desfășurarea alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 7 martie 2008, aprobată prin Legea nr. 5/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 20 februarie 2009, și are următorul cuprins: „*Instanța de contencios administrativ se pronunță în cel mult 30 de zile. În acest caz, procedura prealabilă nu se mai efectuează, iar hotărârea primei instanțe este definitivă și irevocabilă.*”

14. În opinia autorului excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, art. 24 alin. (1) privind dreptul la apărare, art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 alin. (2) potrivit căruia „*Justiția este unică, imparțială și egală pentru toți*”, art. 129 privind folosirea căilor de atac. De asemenea sunt invocate dispozițiile art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, privind dreptul la un recurs efectiv.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 311 alin. (2) teza finală din Legea nr. 215/2001 au mai constituit obiect al controlului de constituționalitate, iar prin Decizia nr. 792 din 3 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 19 iulie 2010, Decizia nr. 1.129 din 23 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 18 noiembrie 2010, și Decizia nr. 284 din 23 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 449 din 22 iulie 2013, excepția de neconstituționalitate cu acest obiect a fost respinsă ca neîntemeiată.

16. Prin aceste decizii, Curtea a statuat că textul de lege criticat este constituțional, întrucât caracterul definitiv al unei hotărâri judecătorești pronunțate în primă instanță nu este de natură să determine îngrădirea accesului liber la justiție al persoanei interesate și nici a dreptului la un proces echitabil sau a dreptului la apărare. Curtea a precizat că dispozițiile art. 311 din Legea nr. 215/2001 sunt norme cu caracter special, prin care se reglementează procedura de contestare în justiție a hotărârilor consiliilor locale privind validarea sau invalidarea

mandatelor de consilier local, având în cele din urmă ca finalitate declararea ca legal constituit a consiliului local, care să exprime configurația politică, așa cum aceasta a rezultat din voința electoratului. Întregul proces de alegere și de constituire a autorităților publice locale este caracterizat prin celeritate și tocmai aceasta este și rațiunea pentru care prevederile legale criticate stabilesc termene scurte, imperative, pentru depunerea la instanță a contestației și pentru soluționarea acesteia, hotărârile judecătorești pronunțate în primă instanță fiind definitive.

17. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția pronunțată anterior, cât și considerentele care au fundamentat-o își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

18. Distinct de acestea, Curtea constată că prevederile art. 311 alin. (2) teza finală din Legea nr. 215/2001 sunt în concordanță cu dispozițiile art. 129 din Constituție, potrivit căruia, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii.*” Aceste dispoziții constituționale lasă la latitudinea legiuitorului reglementarea căilor de atac, ceea ce îi permite acestuia din urmă să excepteze de la exercitarea lor, atunci când consideră că se impune, anumite hotărâri judecătorești, așa cum a procedat prin prevederile de lege criticate.

19. De asemenea, în acord cu jurisprudența sa, Curtea reamintește că liberul acces la justiție nu presupune, în toate cazurile, accesul la toate structurile judecătorești — judecătorii, tribunale, curți de apel, Înalta Curte de Casație și Justiție — și la toate căile de atac prevăzute de lege, deoarece competența și procedura de judecată sunt stabilite de legiuitor, iar acesta, asigurând posibilitatea de a ajunge în fața instanțelor judecătorești în condiții de egalitate, poate stabili reguli deosebite (a se vedea în acest sens, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994).

20. În plus, față de invocarea dispozițiilor art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitor la recunoașterea dreptului la cel puțin o

cale de atac, Curtea precizează că dreptul la două grade de jurisdicție, potrivit art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, este un drept specific materiei penale, și nu domeniului electoral. Reglementările internaționale în materie nu impun accesul la totalitatea gradelor de jurisdicție sau la toate căile de atac prevăzute de legislațiile naționale, art. 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale consacrand numai dreptul persoanei la un recurs efectiv în fața unei instanțe naționale, deci posibilitatea de a accede la un grad de jurisdicție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 165 din 25 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010).

21. În ceea ce privește dispozițiile art. 53 din Constituție, invocate de asemenea de autorul excepției în motivarea acesteia, Curtea constată că nu sunt incidente în cauză.

22. În final, în susținerea criticii formulate, autorul prezentei excepții de neconstituționalitate invocă cele statuate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 500 din 15 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 18 iulie 2012, decizie prin care Curtea a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 118 alin. (31) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice.

23. Curtea apreciază că cele reținute prin Decizia nr. 500 din 15 mai 2012 nu constituie un element nou, care să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie. Astfel, soluția pronunțată prin decizia amintită a fost justificată de o serie de elemente specifice, care nu se regăsesc în situația textului de lege care formează obiectul prezentei excepții de neconstituționalitate. Dintre acestea determinante au fost faptul că dispozițiile de lege analizate prin Decizia nr. 500 din 15 mai 2012 elimină o cale de atac care existase în reglementarea anterioară, precum și împrejurarea că sancțiunea contravențională a fost considerată „*o acuzație în materie penală*”, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel că se impunea existența unui dublu grad de jurisdicție, potrivit art. 2 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Consiliul Local Răzvad în Dosarul nr. 6.657/120/2013* al Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 311 alin. (2) teza finală din Legea administrației publice locale nr. 215/2001 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Ploiești — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 martie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 120

din 3 martie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Popescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Veisa.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, excepție ridicată de Greta Iacob, Corneliu Dragoș Acumurloaei și Leucadia Acormăloae în Dosarul nr. 1.222/110/2013 al Curții de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că, la dosar, autoarea excepției Greta Iacob a depus o cerere privind judecarea cauzei în lipsă, iar partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a depus note scrise prin care susține respingerea excepției de neconstituționalitate.

4. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 1.102D/2015 având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 alin. (3) din Legea nr. 164/2014, excepție ridicată de Toma Laura Maria în Dosarul nr. 65.652/299/2014 al Judecătoriei Sectorului 1 București, precum și în Dosarul nr. 1.123D/2015, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a art. 3, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014, excepție ridicată de Maria Leahu, Adrian Sever Leahu, Corin Leahu, Rudolf Marcel Mixich, Virginia Misoni și Livia Popa în Dosarul nr. 3.828/30/2014 al Curții de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal.

5. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită. Magistratul-asistent referă asupra cauzelor și arată că, în ambele dosare, partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a depus note scrise prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate.

6. Având în vedere obiectul parțial identic al excepțiilor de neconstituționalitate, Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

7. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării cauzelor.

8. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.102D/2015 și nr. 1.123D/2015 la Dosarul nr. 1.076D/2015, care a fost primul înregistrat.

9. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă deciziile Curții Constituționale nr. 14 din 19 ianuarie 2016 și nr. 865 din 10 decembrie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

10. Prin Încheierea din 12 martie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 1.222/110/2013, **Curtea de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Iacob Greta, Corneliu Dragoș Acumurloaei și Leucadia Acormăloae cu prilejul soluționării recursului împotriva Sentinței civile nr. 1.098 din 25 iunie 2014, pronunțată de Tribunalul Bacău într-o cauză având ca obiect pretenții.

11. Prin Încheierea din 2 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 65.652/299/2014, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și**

art. 11 alin. (3) din Legea nr. 164/2014. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Laura Maria Toma într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații la executare.

12. Prin Încheierea din 11 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.828/30/2014, **Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de Maria Leahu, Adrian Sever Leahu, Corin Leahu, Rudolf Marcel Mixich, Virginia Misoni și Livia Popa cu prilejul soluționării recursului împotriva Sentinței civile nr. 4.260 din 21 noiembrie 2014, pronunțată de Tribunalul Timiș într-o cauză având ca obiect pretenții.

13. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** autorii acesteia susțin că prevederile art. 3 alin. (2) raportate la cele ale art. 10 din Legea nr. 164/2014 încalcă principiul fundamental al neretroactivității legii, de vreme ce un drept de creanță actual, recunoscut, a devenit un drept prematur și iluzoriu. Faptul că normele art. 10 din Legea nr. 164/2014 stabilesc alte termene referitoare la cuantum și modalitatea de acordare a despăgubirilor decât cele de la data cererilor de chemare în judecată nesocotește principiul fundamental al neretroactivității legii. Încălcarea dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție pune în pericol grav securitatea raporturilor juridice, ocrotite de normele constituționale, și încrederea cetățenilor în sistemul de drept. De asemenea, aplicarea retroactivă a prevederilor de lege criticate afectează principiul egalității în fața legii, accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil. S-a mai arătat că normele criticate instituie și o diferență de tratament juridic între intimați și persoanele ale căror procese s-au soluționat înaintea intrării în vigoare a legii, care au avut șansa să li se soluționeze cererile în mod operativ și să încaseze sumele cuvenite, indexate până la data plății efective a întregului debit. De asemenea se susține că dispozițiile art. 10 din Legea nr. 164/2014, care instituie noi termene de soluționare a cererilor formulate în baza Legii nr. 290/2003, stabilesc o condiție de exercitare a accesului la justiție, care, la momentul când se născuse dreptul subiectiv, nu exista.

14. Prin adoptarea acestei legi are loc o intruziune a statului în desfășurarea unor procese civile, care are ca finalitate crearea unui dezechilibru între părțile din proces sau chiar „înlătură o cale eficientă de soluționare a pretențiilor reclamantului”. Termenul de 5 ani, prevăzut de dispozițiile art. 10 din Legea nr. 164/2014, pentru plata despăgubirilor stabilite prin hotărâri judecătorești definitive nu este și nu poate fi definit ca rezonabil, de vreme ce actul normativ care reglementează stabilirea și plata acestor despăgubiri datează din anul 1998, deci de peste 16 ani, iar termenul de plată prevăzut de Legea nr. 9/1998, acela de 2 ani, în două tranșe, nu a fost respectat de statul român în majoritatea dosarelor soluționate. Astfel, persoanele îndreptățite la aceste despăgubiri au fost nevoite să promoveze acțiuni civile pe rolul instanțelor judecătorești pentru a obliga statul român să respecte o obligație legală, pentru ca ulterior să poată trece la executarea silită pentru a-și vedea creanțele realizate. Prin urmare, prin eşalonarea acestor plăți, se împiedică sistematic, justificat doar de argumente de conjunctură, realizarea unor creanțe împotriva statului. Or, o asemenea reglementare este în contradicție cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia complexitatea procedurii interne de executare sau a sistemului bugetar public nu este de natură să exonereze statul de la obligația sa de a garanta tuturor dreptul de a fi executate într-un termen rezonabil acele hotărâri judecătorești care sunt obligatorii și executorii. Astfel, nu este permis autorităților statului de a se prevala de lipsa de fonduri sau a altor resurse pentru a nu onora debitul stabilit prin hotărâre judecătorească și este obligația statelor contractante de a-și organiza sistemul juridic în așa fel încât autoritățile competente să își poată executa obligațiile.

15. În susținerea criticilor de neconstituționalitate sunt invocate aspecte din jurisprudența Curții Constituționale, spre exemplu, Decizia nr. 88 din 27 februarie 2014, Decizia nr. 458 din 31 martie 2009, Decizia nr. 6 din 11 noiembrie 1992, Decizia nr. 50 din 21 martie 2000, precum și din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, spre exemplu, Hotărârea din 17 iunie 2003, pronunțată în *Cauza Ruianu împotriva României*, Hotărârea din 27 mai 2004, pronunțată în *Cauza Metaxas împotriva Greciei*, Hotărârea din 7 mai 2002, pronunțată în *Cauza Burdov împotriva Rusiei*, Hotărârea din 28 iulie 1999, pronunțată în *Cauza Immobiliare Saffi împotriva Italiei*, Hotărârea din 24 martie 2005, pronunțată în *Cauza Șandor împotriva României*, Hotărârea din 19 martie 1997, pronunțată în *Cauza Hornsby împotriva Greciei*, Hotărârea din 19 octombrie 2000, pronunțată în *Cauza Ambruosi împotriva Italiei*.

16. **Curtea de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** consideră că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 este fondată, actul normativ examinat fiind contrar dreptului de acces la justiție și dreptului de proprietate, deoarece creanța intimaților-reclamanți are caracterul unui „bun” în sensul art. 1 din Primul Protocol la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Prin noua procedură instituită de Legea nr. 164/2014 reclamanților le este amânată plata despăgubirilor ce li se cuvin în temeiul Legii nr. 290/2003, iar aceștia nu au nicio certitudine privind data la care ar putea să le primească, ceea ce este de natură a le cauza un prejudiciu disproporționat și excesiv, incompatibil cu dreptul acestora la respectarea bunurilor lor.

17. **Judecătoria Sectorului 1 București** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând Decizia Curții Constituționale nr. 188 din 2 martie 2010 și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia plata eşalonată a sumelor datorate de stat nu poate fi considerată nerezonabilă, având în vedere că sumele plătite eşalonat au fost actualizate cu indicii de prețurilor de consum din data plății.

18. **Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal** consideră că prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014, potrivit cărora dispozițiile legii sunt aplicabile inclusiv sub aspectul eşalonării plății în modalitatea prevăzută de art. 10 din lege, contravin art. 15 alin. (2) din Constituție.

19. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

20. **Avocatul Poporului**, în Dosarul nr. 1.123D/2015, consideră că prevederile art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 sunt constituționale, acestea fiind aplicabile tuturor celor prevăzuți de ipoteza normei după intrarea acesteia în vigoare și având domeniul lor propriu de aplicare. Un act normativ nou (în speță, Legea nr. 164/2014) nu face altceva decât să refuze supraviețuirea anumitor dispoziții din legea veche (Legea nr. 9/1998), cu privire la modalitatea de despăgubire a persoanelor îndreptățite, și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare. Ca atare, intervenția unui act normativ nou, prin care legiuitorul a înțeles să instituie o serie de măsuri pentru finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003, nu este de natură să creeze discriminări sau o restrângere a exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

21. Precizează că, în cazul dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014, constituționalitatea acestora ar putea fi pusă în discuție prin raportare la art. 21 din Constituție, doar în măsura în care partea interesată, în speță Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților sau instanța din oficiu, în virtutea

rolului ei activ, ar fi invocat excepția prematurității cererii de chemare în judecată, pe motiv că noile termene prevăzute de noul act normativ se aplică și cererilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești. Or, din moment ce instanța de judecată nu s-a pronunțat în acest sens, iar cursul procesului nu a fost suprimat, normele criticate, prin raportare la art. 21 din Constituție, sunt constituționale. Referitor la criticile de neconstituționalitate ce privesc soluția legislativă de eșalonare a despăgubirilor pentru o perioadă de 5 ani, precum și suspendarea oricărei proceduri de executare silită invocă Decizia Curții Constituționale nr. 528 din 12 decembrie 2013 și arată că normele de lege criticate nu sunt de natură să aducă atingere dispozițiilor constituționale. Atât timp cât dreptul de proprietate stabilit printr-un act al instanței nu este suprimat, nu este neconstituțională opțiunea legiuitorului de a reglementa în mod diferit modul de plată a despăgubirilor acordate, și anume în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, chiar dacă acestea au fost stabilite prin hotărâri judecătorești. Noile dispoziții conduc la acordarea despăgubirilor în 5 tranșe, în mod diferit față de cel stabilit în temeiul vechii legi, însă această măsură este justificată și de contextul economico-financiar cu care se confruntă statul. În plus, normele criticate nu neagă dreptul beneficiarilor la plata despăgubirilor, ci instituie aplicarea unui nou sistem de acordare.

22. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul**, în cele trei dosare, precum și **Avocatul Poporului**, în dosarele nr. 1.076D/2015 și nr. 1.102D/2015, nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate, până la data întocmirii prezentului raport.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului în Dosarul nr. 1.123D/2015, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, cererea autoarei excepției Greta Iacob, notele scrise depuse la dosare de partea Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 3, art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 910 din 15 decembrie 2014. Din examinarea Încheierii de sesizare pronunțate de Curtea de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 3.828/30/2014, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.123D/2015, Curtea constată că, în realitate, criticile de neconstituționalitate vizează prevederile art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014, astfel încât Curtea urmează a soluționa excepția de neconstituționalitate a acestor prevederi de lege, care au următorul cuprins:

— Art. 3 alin. (2): „Dispozițiile prezentei legi referitoare la plata despăgubirilor se aplică cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, pentru care nu s-a efectuat plata, cererilor nesoluționate până la data intrării în vigoare a

prezentei legi, precum și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect acordarea de despăgubiri în baza Legii nr. 9/1998, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a Legii nr. 290/2003, cu modificările și completările ulterioare.”;

— Art. 10: „(1) Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.

(2) Plata despăgubirilor stabilite prin actele administrative prevăzute la art. 9 lit. c) și d) se efectuează în ordinea cronologică a emiterii acestora, în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor emiterii deciziilor de validare.

(3) Plata sumelor de bani stabilite prin hotărâri judecătorești, rămase definitive și irevocabile sau, în cazul proceselor începute după data de 15 februarie 2013, rămase definitive, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, se efectuează în tranșe anuale egale, eșalonat, pe o perioadă de 5 ani, începând cu data de 1 ianuarie 2015.

(4) Sumele neplătite, aferente hotărârilor judecătorești prevăzute la alin. (3) și actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. a) și b), se actualizează cu indicele de creștere a prețurilor de consum pentru perioada de la momentul rămânerii irevocabile/definitive, respectiv al emiterii acestora, până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi. Actualizarea sumei se face prin decizie a președintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

(5) Sumele aferente actelor administrative prevăzute la art. 9 lit. c) se actualizează prin decizia de validare cu indicele de creștere a prețurilor de consum, pentru perioada de la momentul emiterii hotărârilor până la data intrării în vigoare a prezentei legi, și constituie obligații de plată, în tranșe, în condițiile prezentei legi.

(6) Pentru fiecare tranșă anuală, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților emite un titlu de plată. Titlul de plată, în original, se comunică, în cel mult 5 zile de la emitere, Ministerului Finanțelor Publice și persoanelor îndreptățite.

(7) Cuantumul unei tranșe anuale nu poate fi mai mic de 20.000 lei. În cazul în care suma ce trebuie plătită este mai mică decât 20.000 lei, aceasta va fi achitată integral, într-o singură tranșă.”;

— Art. 11: „(1) Plata sumelor stabilite prin titlurile de plată se efectuează de către Ministerul Finanțelor Publice, în termen de cel mult 180 de zile de la data emiterii acestora.

(2) Procedura de plată se aprobă prin ordin al ministrului finanțelor publice, până la data de 31 decembrie 2014, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Orice procedură de executare silită se suspendă de drept, până la împlinirea termenelor la care devin scadente obligațiile de plată prevăzute în titlurile de plată emise conform art. 10 alin. (6).”

25. În opinia autorilor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, art. 15 privind universalitatea, art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 privind liberul acces la justiție, art. 44 privind dreptul de proprietate privată și art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

26. De asemenea sunt invocate dispozițiile art. 6 — Dreptul la un proces echitabil și art. 14 — Interzicerea discriminării, cuprinse în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și ale art. 1 din Protocolul nr. 12 la aceasta privind interzicerea discriminării.

27. Examinând criticile de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 au mai constituit obiect al controlului de

constituționalitate, iar prin Decizia nr. 855 din 10 decembrie 2015*) și Decizia nr. 14 din 19 ianuarie 2016**), nepublicate până la data pronunțării prezentei decizii, instanța de contencios constituțional a respins ca neîntemeiată excepțiile de neconstituționalitate. Cu acel prilej, Curtea a reținut că, recunoscând dreptul la despăgubire născut sub imperiul vechii legi, prevederile legale criticate, care instituie reguli privind plata despăgubirilor, nu încalcă dispozițiile constituționale ale art. 15 alin. (2) care consacră principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. În acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a statuat că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004).

28. Curtea a constatat că ipoteza avută în vedere de prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 164/2014 este aceea a unei obligații neexecutate, deci a unei situații juridice în curs, față de care noua reglementare nu poate fi decât imediat aplicabilă. Totodată, Curtea a observat că prevederile de lege criticate dispun pentru viitor, urmând a fi aplicate de la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014, respectiv 18 decembrie 2014.

29. Cât privește critica de neconstituționalitate a art. 3 alin. (2) și art. 10 din Legea nr. 164/2014, formulată, din perspectiva eşalonării plății despăgubirilor pe o perioadă de 5 ani, în raport cu art. 44 din Constituție, Curtea a reținut că mecanismul eşalonării plății, ca modalitate de executare, poate fi considerat ca fiind în concordanță cu considerentele consacrate de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dacă sunt respectate anumite condiții: tranșe de efectuare a plăților intermediare precis determinate, termen rezonabil de executare integrală, acoperirea eventualei devalorizări a sumei datorate (a se vedea, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015).

30. Curtea a constatat că prevederile art. 10 din Legea nr. 164/2014 îndeplinesc aceste condiții, stabilind o perioadă de 5 ani pentru eşalonarea plății, precum și obligația de actualizare a sumelor neplătite cu indicele de creștere a prețurilor de consum. Măsura instituită poate fi considerată, așadar, de natură a menține un just echilibru între interesele debitorului — stat și cele ale creditorului — persoană îndreptățită la despăgubiri, de vreme ce persoana îndreptățită nu suportă o sarcină disproporționată și excesivă în privința dreptului său de a beneficia de despăgubirile acordate prin lege.

31. În plus, astfel cum rezultă din Expunerea de motive la Legea nr. 164/2014, Curtea a observat că evaluările Guvernului privind impactul financiar asupra bugetului se referă la o perioadă de 5 ani de la intrarea în vigoare a acestui act normativ, astfel încât și din acest punct de vedere este justificată instituirea unui termen de 5 ani pentru eşalonarea plății despăgubirilor acordate potrivit Legii nr. 290/2003 și Legii nr. 9/1998.

32. În ceea ce privește constituționalitatea eşalonării plății unor sume datorate de stat, Curtea s-a mai pronunțat, de exemplu, prin Decizia nr. 897 din 25 octombrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 35 din 16 ianuarie

2013, Decizia nr. 1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, și Decizia nr. 188 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010. Curtea a statuat că eşalonarea, pe o durată de 5 ani, a plății sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar sunt constituționale. De asemenea, prin Decizia nr. 190 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010, Curtea a statuat că executarea eşalonată a unor titluri executorii ce au ca obiect drepturi bănești nu este interzisă în niciun mod de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale; executarea *uno actu* constituie doar o altă modalitate de executare, fără ca acest lucru să însemne că este singura.

33. Pe cale de consecință, Curtea a constatat că eşalonarea pe o perioadă de 5 ani a plății sumelor reprezentând despăgubiri, fiind o măsură de natură a păstra un just echilibru între interesele persoanelor îndreptățite la despăgubire și interesul general al colectivității, urmărește principiile stabilite în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel încât nu se poate considera că prin această măsură statul afectează esența dreptului de proprietate privată al beneficiarilor de despăgubiri în temeiul Legii nr. 9/1998 și al Legii nr. 290/2003. Aceasta, cu atât mai mult cu cât statul, prin caracterul său social, valoare constituțională instituită de art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală, are obligația de a imprima acțiunilor sale cu caracter economic un conținut just proporționat, astfel încât să asigure tuturor cetățenilor săi exercitarea efectivă a tuturor drepturilor și libertăților lor fundamentale.

34. De asemenea, referitor la invocarea dispozițiilor art. 16 din Constituție, Curtea a reținut, în acord cu jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia. Faptul că, prin succesiunea unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, raportat la situația de față, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu cele persoane care au beneficiat de plata despăgubirilor anterior intrării în vigoare a Legii nr. 164/2014 nu reprezintă un viciu de neconstituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea principiului *tempus regit actum*.

35. Distinct de acestea, în ceea ce privește critica de neconstituționalitate a soluției legislative de suspendare de drept a oricărei proceduri de executare silită, până la împlinirea termenelor la care devin scadente obligațiile de plată prevăzute în titlurile de plată, Curtea, în acord cu jurisprudența sa (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 897 din 25 octombrie 2012, citată mai sus, și Decizia nr. 602 din 1 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 859 din 18 noiembrie 2015), a reținut că această măsură este necesară pentru a se putea realiza scopul avut în vedere de legiuitor, respectiv finalizarea procesului de despăgubire a tuturor cetățenilor români siliți să își abandoneze bunurile în teritorii cedate de România prin tratate internaționale, în contextul în care în prezent sunt declanșate proceduri individuale de executare silită, care, în mod inevitabil, au ca efect blocaje în funcționarea instituțiilor publice cu atribuții în materie și care duc la soluționarea selectivă a dosarelor pentru un număr mic de beneficiari. Lipsa de intervenție în acest sens ar avea ca rezultat

*) Decizia nr. 855 din 10 decembrie 2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 166 din 4 martie 2016.

**) Decizia nr. 14 din 19 ianuarie 2016 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 22 martie 2016.

imposibilitatea plății în ordine cronologică a despăgubirilor și plata de cheltuieli accesorii drepturilor cuvenite, împovărătoare pentru statul român, în condițiile în care acesta este preocupat de menținerea echilibrului bugetar.

36. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția pronunțată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 855 din 10 decembrie

38. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

2015 și Decizia nr. 14 din 19 ianuarie 2016, mai sus menționate, precum și considerentele care le-au fundamentat își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

37. În final, Curtea constată că dispozițiile art. 53 din Constituție nu au incidență în soluționarea excepției de neconstituționalitate.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Greta Iacob, Corneliu Dragoș Acumurloaei și Leucadia Acormăloae în Dosarul nr. 1.222/110/2013 al Curții de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, de Toma Laura Maria în Dosarul nr. 65.652/299/2014 al Judecătoria Sectorului 1 București, precum și de Maria Leahu, Adrian Leahu Sever, Corin Leahu, Rudolf Marcel Mixich, Virginia Misoni și Livia Popa în Dosarul nr. 3.828/30/2014 al Curții de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art. 3 alin. (2), art. 10 și art. 11 din Legea nr. 164/2014 privind unele măsuri pentru accelerarea și finalizarea procesului de soluționare a cererilor formulate în temeiul Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, precum și al Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, și pentru modificarea unor acte normative sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Judecătoria Sectorului 1 București și Curții de Apel Timișoara — Secția de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 martie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Popescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 224

din 19 aprilie 2016

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza întâi raportate la art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Mihaela Ionescu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ștefania Sofronea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, excepție ridicată de Adrian Dimitriu în Dosarul nr. 39.526/3/2014 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.069D/2015.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că autorul a depus la dosar note scrise prin care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate, iar Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a comunicat punctul său de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate în sensul respingerii acesteia.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența instanței de contencios constituțional în această materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

5. Prin Încheierea din 8 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 39.526/3/2014, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România.** Excepția a fost ridicată de Adrian Dimitriu într-o cauză având ca obiect contestația formulată împotriva Deciziei de compensare nr. 1.704 din 16 septembrie 2014 [prin care, în temeiul art. 17 alin. (1), art. 21 și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a validat dispoziția primarului Municipiului București și a emis decizia de compensare prin 592.430 de puncte în favoarea autorului excepției], prin care se solicită anularea acestei decizii și obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la emiterea titlului de despăgubire, cu respectarea procedurii prevăzute de titlul VII din Legea nr. 247/2005.

6. **În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată că notificarea prin care s-a solicitat acordarea de măsuri reparatorii pentru imobilul preluat abuziv a fost formulată de către Adriana Țurlea, în temeiul Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, iar, ulterior, în anul 2007, aceasta a vândut drepturile sale litigioase asupra imobilului notificat autorului excepției.** În anul 2008 Primăria Municipiului București a emis Dispoziția nr. 9.346 din 7 ianuarie 2008 prin care s-a propus acordarea de despăgubiri în condițiile legii speciale, pentru imobilul notificat. Dosarul ce a stat la baza emiterii Dispoziției nr. 9.346 din 7 ianuarie 2008 a fost înaintat Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, de la momentul emiterii dispoziției menționate și până în anul 2011, această comisie nesoluționând dosarul. Arată autorul excepției că, în aceste condiții, a formulat o acțiune, pe rolul Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, prin care a solicitat obligarea Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor la emiterea deciziei pentru stabilirea despăgubirilor, ca răspuns la Decizia nr. 9.346 din 8 ianuarie 2008. Instanța sesizată a pronunțat Sentința civilă nr. 5140 din 16 septembrie 2011 prin care a obligat Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor să emită decizia care să conțină titlul de despăgubire și să o transmită Direcției pentru acordarea despăgubirilor în numerar din cadrul Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților. Sentința menționată a fost pusă în executare silită, astfel încât, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor a emis, în temeiul art. 17 alin. (1), art. 21 și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, Decizia de

compensare nr. 1.704 din 16 septembrie 2014 prin care s-a validat dispoziția primarului Municipiului București și s-a emis decizia de compensare prin 592.430 de puncte în favoarea autorului excepției. Arată, de asemenea, autorul excepției că a formulat contestație împotriva Deciziei de compensare nr. 1.704 din 16 septembrie 2014, pe rolul Tribunalului București — Secția a III-a civilă, în cadrul căreia a ridicat prezenta excepție de neconstituționalitate.

7. Pe fondul excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8) și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 sunt neconstituționale, fiind contrare dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2), având în vedere faptul că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, era titular al unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor fiind obligată, în opinia sa, să soluționeze dosarul de despăgubire în conformitate cu normele legale în vigoare la momentul rămânerii irevocabile a Sentinței civile nr. 5.140 din 16 septembrie 2011, respectiv dispozițiile titlului VII din Legea nr. 247/2005. Așadar, autorul excepției apreciază că soluționarea dosarului său de despăgubire în temeiul Legii nr. 165/2013 determină o încălcare a principiului neretroactivității legii civile, pe de o parte, prin raportare la momentul soluționării notificării formulate în temeiul Legii nr. 10/2001 și al emiterii Dispoziției nr. 9.346 din 7 ianuarie 2008, iar, pe de altă parte, prin raportare la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, dată la care era pronunțată o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă de obligare a Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor la emiterea titlului de despăgubire. Arată că, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, împotriva Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor, devenită ulterior Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, era începută procedura executării silite, astfel încât autorul excepției susține că nu i se mai poate aplica legea nouă. Face referire la Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015, prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate.

8. Cât privește prevederile art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, apreciază că acestea sunt contrare dispozițiilor constituționale ale art. 16, întrucât stabilesc soluționări diferite pentru subiecții de drept, titulari ai unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, pe de o parte, aceia pentru care instanțele au stabilit obligația emiterii titlurilor de despăgubire într-un anumit quantum și pentru care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor urmează să emită titluri de plată care se achită în termen de 5 ani, iar, pe de altă parte, aceia care sunt titulari ai unei hotărâri definitive și irevocabile prin care instanțele au stabilit obligația emiterii titlului de despăgubire, Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor urmând să soluționeze dosarele în temeiul art. 21 din lege.

9. **Tribunalul București — Secția a III-a civilă** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, arată că prevederile de lege criticate nu retroactivează, atât timp cât se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data

intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Apreciază că s-ar fi putut reține o încălcare a principiului neretroactivității legii doar în condițiile în care dispozițiile de lege criticate s-ar fi aplicat și cererilor soluționate până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Însă atât timp cât legea a fost adoptată tocmai pentru a oferi un remediu adecvat tuturor persoanelor afectate de legile de reparație, simpla nemulțumire a autorului excepției, referitoare la conținutul măsurilor prevăzute de Legea nr. 165/2013 în domeniul restituirii imobilelor preluate abuziv în perioada regimului comunist nu constituie un motiv pentru a se putea reține încălcarea principiului neretroactivității, legiuitorul înțelegând să reglementeze măsuri și proceduri potrivite raportate la situația dată, aceea rezultată din numărul mare de cereri de restituire rămase nesoluționate până la momentul actual, dar și de lipsa de eficiență a sistemului de restituire a proprietăților din România. Face referire la Decizia Curții nr. 1.055 din 9 octombrie 2008 prin care s-a statuat că un text de lege retroactivează în măsura în care lipsește de orice efecte juridice, respectiv de puterea lucrului judecat, hotărâri judecătorești irevocabile. De asemenea, invocă Decizia Curții nr. 88 din 27 februarie 2014, în care instanța de contencios constituțional s-a pronunțat în sensul că dispozițiile art. 4 teza a doua din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care termenele prevăzute la art. 33 din aceeași lege nu se aplică și cauzelor în materia restituirii imobilelor preluate abuziv aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a legii, respectiv 20 mai 2013. Apreciază că nu se poate reține nici încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1), titularii de hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, la momentul intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, urmând a beneficia de efectele hotărârilor judecătorești ce prezintă putere de lucru judecat. Chiar Curtea Constituțională, fiind investită cu analiza constituționalității dispozițiilor art. 17 alin. (1) lit. a) și ale art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013, a reținut că acestea sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate.

10. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate invocate.

11. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, prevederile de lege criticate nefiind contrare dispozițiilor constituționale ale art. 15 alin. (2), art. 16 și art. 21. În acest sens, face referire la deciziile Curții nr. 269 din 7 mai 2014 și nr. 395 din 3 iulie 2014.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că, în prezenta speță, criticile de neconstituționalitate nu apar ca fiind întemeiate. Precizează că, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 4 și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, a transmis punctul său de vedere în mai multe dosare ale Curții, în sensul constituționalității acestora, acesta fiind reținut și în cuprinsul Deciziei nr. 179 din 1 aprilie 2014. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4, art. 17 alin. (1) lit. a) și art. 21 alin. (5), (6) și (8) din Legea nr. 165/2013, reține că a comunicat punctul său de vedere în Dosarul nr. 373D/2014, acesta fiind reținut în Decizia nr. 764 din 18 decembrie 2014. Arată că, prin Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 17 alin. (1)

lit. a) și art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate. Cu privire la dispozițiile art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2014 precizează, de asemenea, că a transmis punctul său de vedere în dosarele Curții nr. 906D/2013 și nr. 372D/2014, acesta fiind reținut în deciziile nr. 231 din 15 aprilie 2014 și nr. 763 din 18 decembrie 2014. Arată că, în lumina noii jurisprudențe a instanței de contencios constituțional, dacă în dosarul de despăgubire există hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care se stabilește în sarcina autorității publice pârâte doar o obligație de a emite o decizie ce intră în competența sa legală, fără ca instanța să fi apreciat și asupra existenței sau întinderii dreptului de proprietate al persoanei îndreptățite, nu se poate pune în discuție neconstituționalitatea normelor criticate.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. Obiect al excepției de neconstituționalitate, potrivit încheierii Tribunalului București — Secția a III-a civilă, care constituie actul de sesizare a Curții Constituționale în prezentul dosar, îl constituie prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 819 din 21 decembrie 2013. În vederea stabilirii obiectului excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că litigiul în cadrul căruia a fost ridicată aceasta a fost generat de emiterea unei decizii de compensare a Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, ca urmare a executării unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-a stabilit în sarcina entității investite de lege o obligație de a face, respectiv de a emite decizia care să conțină titlul de despăgubire, hotărâre pronunțată cu respectarea vechii legi în materia restituirii proprietăților — Legea nr. 247/2005. Întrucât autoritatea menționată nu s-a raportat, la emiterea actului său, la această ultimă lege, destinatarul actului s-a adresat instanței judecătorești la o dată ulterioară intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Curtea constată că aspectele particulare ale cauzei se încadrează în ipoteza tezei întâi a art. 4 din Legea nr. 165/2013, de vreme ce respectivul dosar se afla în faza administrativă de cerere nesoluționată de autoritatea

competentă — Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor, devenită Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, până la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. Prin urmare, Curtea va avea în vedere prevederile art. 4 teza întâi din Legea nr. 165/2013 ca bază de raportare la cele ale art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 278 din 17 mai 2013, care au următorul conținut:

— art. 4 teza întâi: „Dispozițiile prezentei legi se aplică cererilor formulate și depuse, în termen legal, la entitățile investite de lege, nesoluționate până la data intrării în vigoare a prezentei legi (...)”;

— art. 16: „Cererile de restituire care nu pot fi soluționate prin restituire în natură la nivelul entităților investite de lege se soluționează prin acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, care se determină potrivit art. 21 alin. (6) și (7).”;

— art. 17 alin. (1) lit. a): „În vederea finalizării procesului de restituire în natură sau, după caz, în echivalent a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist, se constituie Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, denumită în continuare Comisia Națională, care funcționează în subordinea Cancelariei Primului-Ministru și are, în principal, următoarele atribuții:

a) validează/invalidază în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii;”;

— art. 21 alin. (5), (6) și (8): „(5) Secretariatul Comisiei Naționale, în baza documentelor transmise, procedează la verificarea dosarelor din punctul de vedere al existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii. Pentru clarificarea aspectelor din dosar, Secretariatul Comisiei Naționale poate solicita documente în completare entităților investite de lege, titularilor dosarelor și oricărui altor instituții care ar putea deține documente relevante.

(6) Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a prezentei legi de către Secretariatul Comisiei Naționale și se exprimă în puncte. Un punct are valoarea de un leu.

(8) Ulterior verificării și evaluării, la propunerea Secretariatului Comisiei Naționale, Comisia Națională validează sau invalidează decizia entității investite de lege și, după caz, aprobă punctajul stabilit potrivit alin. (7).”;

— art. 24 alin. (2): „În dosarele în care se acordă măsuri compensatorii altor persoane decât titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se acordă un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului stabilită conform art. 21 alin. (6).”;

— art. 41 alin. (5): „Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21.”

16. În opinia autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile art. 4, art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8) și art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013 contravin dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 15 alin. (2) care instituie principiul neretroactivității legii, cu excepția legii penale și contravenționale mai favorabile, iar prevederile art. 41 alin. (5)

din Legea nr. 165/2013 aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 16 care consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că autorul excepției este cesionar al dreptului de proprietate asupra unui imobil revendicat inițial de fostul proprietar în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, fiind, de asemenea, beneficiarul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, prin care autoritatea publică pârâtă — Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor — a fost obligată să emită în favoarea sa decizia reprezentând titlul de despăgubire. Această obligație a fost executată ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, cu respectarea art. 17 alin. (1), art. 21 și art. 24 alin. (2) din lege, aspect contestat pe cale judecătorească de autorul excepției, care apreciază că executarea acestei obligații trebuia să respecte termenii și procedura prevăzute de Legea nr. 247/2005 — legea anterioară în materia restituirii proprietăților —, sub imperiul căreia a fost pronunțată hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă.

18. Curtea observă, în prealabil, că prin Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015, instanța constituțională a constatat că dispozițiile art. 17 alin. (1) lit. a) și ale art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate a acestora. Așadar, Curtea a făcut distincție între deciziile emise de entitățile investite de lege cu soluționarea notificărilor, care conțin propunerea de acordare de despăgubiri și care nu au făcut obiectul unor acțiuni judiciare și, respectiv, cele emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate a acestora. Pentru a ajunge la concluzia mai sus amintită, Curtea a constatat, în esență, că „a recunoaște Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor și Secretariatului acesteia competența de reexaminare a existenței dreptului persoanei care se consideră îndreptățită la măsuri reparatorii și în consecință de a valida/invalida în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii în cazul în care aceste aspecte au fost stabilite deja printr-o hotărâre judecătorească înseamnă a recunoaște un control administrativ asupra acestei hotărâri, deci o cale de atac neprevăzută de lege”, contrar dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (4), art. 124, art. 126 alin. (1) și ale art. 129 din Constituție, precum și celor ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Examinând obiectul litigiului în care a fost invocată prezenta excepție, Curtea constată că în cauză a fost emisă de către entitatea investită de lege cu soluționarea notificării — în speță Primăria Municipiului București — decizia conținând propunerea de acordare de despăgubiri, în condițiile dispozițiilor Legii nr. 10/2001 coroborate cu cele ale Legii nr. 247/2005 și că acest act administrativ nu este consecința unei sentințe judecătorești prin care instanța s-a pronunțat definitiv/irevocabil asupra calității de persoană îndreptățită și asupra întinderii dreptului de proprietate a autorului excepției. Prin urmare, Curtea constată că Decizia nr. 686 din

26 noiembrie 2014 nu este incidentă în cauză, așa încât urmează a se analiza criticile de neconstituționalitate ce vizează, în esență, atingerea adusă principiului neretroactivității legii prin exercitarea atribuției Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor de a valida/invalida în tot sau în parte deciziile emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, ce conțin propunerea de acordare de despăgubiri, în ipoteza în care acestea nu au fost emise în executarea unor sentințe judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate a acestora.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 16 din Legea nr. 165/2013, referitoare la acordarea de măsuri compensatorii sub formă de puncte, Curtea constată că acestea au mai format, în precedent, obiect al excepției de neconstituționalitate, iar instanța constituțională a reținut, de pildă, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, că acestea constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. În acest sens, în acord cu cele reținute în jurisprudența sa, reprezentată de Decizia nr. 188 din 3 aprilie 2014, Curtea a observat că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României* prin care a fost reținută în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Curtea a reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată însă statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. Prin aceeași decizie, Curtea a făcut referire și la Hotărârea din 29 aprilie 2014, pronunțată în Cauza *Preda și alții împotriva României* (paragraful 127), prin care instanța de la Strasbourg a reamintit că, în cazul privării de proprietate în sensul art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, imperative de interes general pot pleda pentru o despăgubire inferioară valorii reale de pe piață a bunului, cu condiția ca suma plătită să se raporteze în mod rezonabil la valoarea bunului [Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunțată în Cauza *James și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 54, Hotărârea din 8 iulie 1986, pronunțată în Cauza *Lithgow și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 120, sau Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în Cauza *Scordino împotriva Italiei* (nr. 1), paragraful 95 și următoarele]. Totodată, Curtea a constatat că este aplicabil principiul *tempus regit actum*, fiind firesc ca modalitatea de calcul al despăgubirilor să se supună regulilor în vigoare la data acordării lor prin decizie a autorității abilitate. Sub acest aspect, prin Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, în acord cu jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că o lege nu este retroactivă atunci când modifică pentru viitor o stare de drept născută anterior și nici atunci când suprimă producerea în viitor a efectelor unei situații juridice constituite sub imperiul legii vechi, pentru că în aceste cazuri legea nouă nu face altceva decât să refuze supraviețuirea legii vechi și să reglementeze modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare, adică în domeniul ei propriu de aplicare (a se vedea, de

exemplu, deciziile nr. 330 din 27 noiembrie 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 28 ianuarie 2002, nr. 458 din 2 decembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 13 ianuarie 2004, sau nr. 294 din 6 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004). Curtea a constatat că, în cauză, nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. În concordanță cu principiul *tempus regit actum* și al aplicării imediate a legii noi este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite. De asemenea, Curtea a arătat, în jurisprudența sa, că aplicarea unui regim juridic temporal diferit nu poate crea o stare de discriminare între diverse persoane, în funcție de actul normativ incident fiecăreia: „Faptul că, prin jocul unor prevederi legale, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate subiectiv, prin prisma propriilor lor interese, ca defavorabile, nu reprezintă o discriminare care să afecteze constituționalitatea textelor respective” (Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996). Altfel spus, inegalitatea de tratament juridic prin comparație cu acele persoane ale căror dosare de despăgubire au fost deja soluționate sub imperiul Legii nr. 247/2005, adică anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, nu reprezintă un viciu de constituționalitate, fiind rezultatul unor regimuri juridice diferite, aplicate succesiv în timp, incidente în virtutea aceluiași principiu mai sus amintit *tempus regit actum*.

20. În continuare, Curtea constată că, analizând de principiu atribuția Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor de a valida/invalida în tot sau în parte deciziile emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii — art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5) și (8) din Legea nr. 165/2013, a reținut, prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015 și Decizia nr. 724 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 120 din 16 februarie 2015, că aceasta nu este de natură să aducă atingere certitudinii raporturilor juridice, întrucât nu determină o destabilizare a acestora, ci oferă un control suplimentar pentru asigurarea legalității dreptului recunoscut, ce comportă o serie de justificări. Astfel, invalidarea deciziilor emise de entitățile investite de lege care conțin propunerea de acordare de măsuri compensatorii poate fi rezultatul constatării că imobilul poate fi restituit în natură, modalitate care prevalează asupra restituirii în echivalent, în concepția Legii nr. 165/2013, conform principiului enunțat în art. 2 lit. a) din aceasta. Invalidarea poate fi, de asemenea, consecința constatării că solicitantul nu este titularul dreptului de proprietate privată asupra imobilului revendicat. Scopul unei verificări suplimentare față de cea realizată de entitatea investită îl constituie prevenirea unor situații generatoare de inechități și litigii, care au avut loc sub imperiul Legii nr. 10/2001, precum restituirea/atribuirea aceluiași imobil mai multor persoane care reclamau un drept propriu și exclusiv ori recunoașterea dreptului de proprietate altei persoane decât titularul stabilit ulterior pe cale judecătorească. De aceea,

confirmarea cu certitudine sporită a unui drept nu constituie o nesocotire a dreptului de proprietate, din perspectiva speranței legitime de valorificare a acestuia, ci, dimpotrivă o garanție a recunoașterii acestuia în mod just. Distinct de cele statuate în decizia indicată, dar în strânsă legătură cu acestea, Curtea a observat că, din Hotărârea-pilot, pronunțată la 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, se desprinde constatarea Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la existența, pe fondul vidului legislativ în materie, a numeroase situații de suprapunere de titluri de proprietate, ce stau la originea multora dintre litigiile aduse în fața sa, ceea ce imprimă necesitatea rezolvării interne și a acestui aspect. O astfel de atribuție legală de control suplimentar, conferită unui organism central, răspunde, astfel, acestei cerințe, având scopul de a preveni cazuri similare și de a asigura legalitatea și stabilitatea circuitului civil. Curtea a mai observat prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014 că nu se poate pune problema unor atingeri aduse unui drept câștigat, câtă vreme decizia/dispoziția entității investite cu soluționarea notificării, conținând propunerea de a acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, chiar confirmată prin emiterea avizului de legalitate de către prefect, nu a produs efecte directe în patrimoniul persoanei îndreptățite la restituire. Aceasta, deoarece până la emiterea deciziei reprezentând titlul de despăgubire de către Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor — conform Legii nr. 247/2005 — sau a deciziei de compensare în puncte de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor — ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 — persoana îndreptățită la restituire are o simplă expectanță de a dobândi măsurile reparatorii instituite prin lege, iar nu un drept efectiv, concretizat într-un drept de creanță izvorât din titlul de despăgubire/decizia de compensare în puncte. În plus, s-a mai arătat că deciziile autorităților administrative implicate în procesul de restituire/acordare de măsuri reparatorii sunt supuse în final controlului instanței de judecată, singura autoritate competentă să se pronunțe în mod definitiv asupra existenței și întinderii dreptului de proprietate, potrivit art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013, putând dispune restituirea în natură sau, după caz, acordarea de măsuri reparatorii. De altfel, un drept cu caracter civil este considerat „determinat” (pentru a beneficia de protecția art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale) abia în momentul în care quantumul i-a fost precizat, în condițiile în care dreptul intern prevede o procedură ce cuprinde două faze: prima, în care o jurisdicție statuează cu privire la existența dreptului și o alta în care se fixează quantumul (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 23 martie 1994, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Silva Pontes împotriva Portugaliei*, paragraful 30).

21. În ceea ce privește dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, care prevăd că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a acestei legi și că valoarea obținută se exprimă în puncte, un punct având valoarea de un leu, Curtea a reținut, de pildă prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, că aceasta constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. Tot potrivit acestei expuneri de motive, Curtea a reținut, prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, că scopul legiuitorului a constat în introducerea, prin noul act normativ, a unui sistem unitar și previzibil de evaluare a

imobilelor, astfel încât atât imobilele din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, cât și imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluționate să fie evaluate prin raportare la același sistem, respectiv prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. Curtea a admis, cu acel prilej, că, prin intermediul acestui nou sistem de calcul, este posibil ca valoarea despăgubirilor acordate, sub formă de puncte, să fie inferioară celei rezultate prin aplicarea legislației anterioare în materie — Legea nr. 10/2001 și Legea nr. 247/2005 — referitoare la stabilirea valorii de piață a imobilului de la data notificării, prin aplicarea standardelor internaționale de evaluare. Însă, așa cum s-a arătat prin Decizia nr. 269 din 7 mai 2014, legiuitorul dispune de o largă marjă de apreciere în determinarea celor mai potrivite modalități prin care sunt acordate despăgubirile convenite în urma abuzurilor din regimul comunist, având obligația ca măsurile adoptate să respecte principiul proporționalității, așadar, să fie adecvate, rezonabile și să asigure un just echilibru între interesul individual și cel general, al societății. Astfel, dacă printre exemplele oferite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cuprinsul Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, menite să conducă la eficientizarea mecanismului intern de restituire a proprietăților, se numără și plafonarea despăgubirilor (paragraful 235), statul român a optat, în cadrul marjei de apreciere de care dispune, să acorde integral despăgubiri, modificând însă doar sistemul de referință al evaluării. Or, dacă această modificare legislativă generează, în concret, o diminuare a valorii totale a despăgubirilor obținute de către persoanele îndreptățite, aceasta este o măsură proporțională cu scopul legitim urmărit (constând în menținerea echilibrului bugetar), putând avea, sub aspectul consecințelor produse, valențele unei plafonări. În final, Curtea a subliniat că această măsură nu este de natură să afecteze dreptul de proprietate în substanța sa, deoarece nu îi pune în pericol existența și efectele juridice, ci doar intervine asupra quantumului bănesc obținut prin valorificarea dreptului de proprietate, în limitele permise de art. 44 din Constituție.

22. Curtea constată că cele reținute prin deciziile la care s-a făcut mai sus referire își mențin valabilitatea, *mutatis mutandis*, și în prezenta cauză, urmând ca excepția de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile art. 4 teza întâi raportate la art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8) din Legea nr. 165/2013 să fie respinsă ca neîntemeiată. Situația autorului excepției, care are calitatea de beneficiar al unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, prin care s-a stabilit în sarcina autorității publice pârâte o obligație de a face, respectiv de a emite o decizie ce intră în competența sa legală, este net diferită de cea potrivit căreia prin aceeași sentință judecătorească a fost stabilită efectua convenită cu titlu de despăgubiri, în urma evaluării efectuate în condițiile Legii nr. 247/2005. Ultima ipoteză corespunde celei reglementate distinct de legiuitor, la art. 41 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 165/2013, legea nouă aplicându-se doar în ceea ce privește modalitatea de plată a sumelor de bani anterior stabilite. Prin urmare, dacă evaluarea asupra valorii imobilului nu a fost efectuată și nici stabilit quantumul bănesc prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, este firesc, fără a fi retroactiv și discriminatoriu, ca aceste operațiuni să se raporteze la actul în vigoare la momentul în care au loc.

23. Cât privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza întâi raportate la art. 24 alin. (2) din Legea nr. 165/2013, Curtea reține cele statuate prin Decizia nr. 200 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 448 din 19 iunie 2014, Decizia nr. 321 din 10 iunie

2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 583 din 5 august 2014 și Decizia nr. 588 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 924 din 18 decembrie 2014, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a acestor prevederi. Astfel, Curtea a constatat că singura derogare de la principiul prevalenței restituirii în natură, consacrat, de altfel, *expressis verbis*, prin art. 2 lit. a) din Legea nr. 165/2013, este reprezentată de situația în care titularul a înstrăinat drepturile ce i se cuveneau potrivit legilor anterioare de restituire a proprietății. Prevederile art. 1 alin. (3) din Legea nr. 165/2013 stabilesc că, în situația în care titularul a înstrăinat drepturile ce i se cuveneau în temeiul legilor anterioare de restituire, singura măsură reparatorie acordată de legea nouă este cea a compensării prin puncte, în condițiile art. 24 alin. (2) din lege, fără a mai putea beneficia de măsurile reparatorii instituite prin legile reparatorii anterioare sau de măsurile reparatorii ale compensării integrale prin puncte. Potrivit acestei din urmă prevederi legale, criticate în prezenta cauză, cesionarii drepturilor izvorâte din legile de restituire beneficiază de un număr de puncte egal cu suma dintre prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia pentru tranzacționarea dreptului de proprietate, la care se adaugă și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, astfel cum aceasta rezultă din grila notarială valabilă la data intrării în vigoare a legii. Din analiza art. 1 alin. (3) și art. 24 alin. (2)—(4) din Legea nr. 165/2013, Curtea a reținut că legiuitorul a reglementat în mod diferit modalitatea de despăgubire, în raport cu persoana beneficiarilor măsurilor reparatorii conferite de Legea nr. 165/2013, și anume titularul dreptului la măsuri reparatorii în temeiul legislației reparatorii anterioare, pe de o parte, și persoanele către care au fost înstrăinate drepturile convenite potrivit legilor de restituire a proprietății, pe de altă parte. Această opțiune a legiuitorului nu reprezintă o sancționare a titularilor originari ai acestui drept care au înstrăinat dreptul la obținerea măsurilor reparatorii, dat fiind faptul că, prin ipoteză, în patrimoniul acestora nu se mai regăsește acest drept. Ca efect al cesiunii de creanță specifice, încheiată anterior intrării în vigoare a noii legi reparatorii, dreptul pretins de cedent, constând în acordarea măsurilor reparatorii conferite de legislația anterioară în domeniul proprietăților preluate în mod abuziv, a fost transferat către cesionari. Curtea a reținut că, având în vedere obiectul de reglementare al Legii nr. 165/2013, și anume măsuri pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, precum și domeniul special de reglementare, constând în acordarea de măsuri reparatorii, în considerarea abuzurilor săvârșite în perioada comunistă în materia preluărilor de către stat a imobilelor proprietate privată a persoanelor fizice sau juridice private, opțiunea legiuitorului de a exclude de la măsura reparatorie a restituirii în natură, precum și de la cea a compensării integrale prin puncte a persoanelor în patrimoniul cărora a fost transmis, prin intermediul unor contracte cu titlu oneros, dreptul de a obține măsurile reparatorii, apare ca fiind justificată în mod obiectiv și rezonabil. S-a avut în vedere și faptul că asupra acestora din urmă nu s-au răsfrânt direct sau indirect măsurile de preluare abuzivă. Cu alte cuvinte, dat fiind caracterul abuziv al preluării bunurilor imobile de către stat, aspect ce s-a răsfrânt asupra persoanei, legislația cu caracter reparator a vizat exclusiv titularul dreptului sau moștenitorii acestuia. Mai mult, având în vedere că, în ipoteza supusă controlului de constituționalitate, legiuitorul a acordat cesionarilor dreptului la despăgubire un număr de puncte egal cu suma dintre prețul

plătit pentru tranzacționarea dreptului de proprietate și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului, Curtea a reținut că măsura legislativă criticată păstrează un raport rezonabil de proporționalitate între scopul urmărit — despăgubirea integrală doar a titularilor originari ai măsurilor reparatorii sau a moștenitorilor acestora — și mijloacele folosite, cesionarul urmând a obține atât prețul plătit fostului proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, cât și un procent de 15% din diferența până la valoarea imobilului. De asemenea, în Decizia nr. 321 din 10 iunie 2014, paragrafele 30—31, Curtea a constatat, că eliminarea măsurii de compensare în bunuri și servicii creează, într-adevăr, o diferență de tratament între cesionarii de drepturi ale căror cereri de chemare în judecată s-au soluționat anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013 față de cei care nu au obținut o atare hotărâre. Această diferență de tratament derivă, însă, din succesiunea în timp a actelor normative în materie, mai concret din aplicarea principiului general de drept *tempus regit actum*. Privită din această perspectivă, deosebirea de tratament juridic este întemeiată pe un criteriu obiectiv și rezonabil, fiind astfel de neconceput, în acord cu principiul constituțional al neretroactivității legii civile, ca legea nouă să se aplice și cesionarilor de drepturi ale căror cereri de chemare în judecată au fost soluționate anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013. În legătură cu aspectul menționat mai sus, Curtea a reținut că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări. Curtea a constatat că respectarea egalității în drepturi presupune luarea în considerare a tratamentului pe care legea îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare, iar nu în raport cu efectele produse prin reglementările legale anterioare. În consecință, reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate. Mai mult, Curtea reține că, în privința obiectului de reglementare a legii analizate, intervenția legiuitorului nu este una aleatorie, ci a fost justificată și impusă firesc ca urmare a pronunțării Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*.

24. În fine, în ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 4 teza întâi raportate la art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 715 din 9 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 13 februarie 2015 și Decizia nr. 662 din 15 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 885 din 26 noiembrie 2015, prin raportare la aceleași dispoziții constituționale invocate și în prezenta cauză și cu o motivare similară. Cu acel prilej, Curtea a respins ca neîntemeiate criticile de neconstituționalitate raportate la prevederile art. 15 alin. (2) și art. 16 din Legea fundamentală, pentru argumente similare celor mai sus enunțate referitoare la dreptul legiuitorului de a reglementa modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută potrivit opțiunii sale exclusive, ținând seama de impactul economic și social specific.

25. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură a modifica jurisprudența Curții, atât soluția, cât și considerentele deciziilor precitate sunt aplicabile și în prezenta cauză.

26. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Adrian Dimitriu în Dosarul nr. 39.526/3/2014 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă și constată că dispozițiile art. 4 teza întâi raportate la art. 16, art. 17 alin. (1) lit. a), art. 21 alin. (5), (6) și (8), art. 24 alin. (2) și art. 41 alin. (5) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a III-a civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 19 aprilie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Mihaela Ionescu

★

RECTIFICĂRI

În anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 226/2016 privind actualizarea anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 1.705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 261 din 7 aprilie 2016, se face următoarea rectificare:

— în tabel, la „Administrator și codul unic de identificare” ANRSPS UT 430 4384559, în coloana „Nr. de inventar M.F.P.”, în loc de: „...9917;...” se va citi: „...99117;...”.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 936430